

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

134/2014
09072014

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
318/21.07.2014

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege pentru modificarea art. 11 din Legea cetățeniei române nr. 21/1991, cu modificările și completările ulterioare, republicată*”, inițiată de domnul deputat Bogdan Diaconu aparținând Grupului parlamentar al PSD (Bp. 104/2014).

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă are ca obiect principal de reglementare modificarea art. 11 din *Legea cetățeniei române nr. 21/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, în sensul păstrării cetățeniei române pentru locuitorii din teritoriile României ocupate de fosta U.R.S.S., în urma consecințelor Pactului Ribbentrop-Molotov, care au dobândit cetățenia română prin naștere, precum și pentru descendenții lor până la gradul III.

II. Observații

1. Din analiza propunerii legislative rezultă că aceasta are ca obiect de reglementare modificarea art. 11 din *Legea cetățeniei române nr. 21/1991, după cum urmează:*

”Locuitorii din teritoriile României ocupate de fosta U.R.S.S. (stat care nu mai există) în urma consecințelor pactului Ribbentrop-Molotov și care au

dobândit cetățenia română prin naștere, potrivit legilor în vigoare până la data de 23 august 1944, precum și descendenților lor până la gradul III, li se păstrează cetățenia română și pot solicita la toate oficiile de stare civilă din România transcrierea ori înscrierea în registrul de Stare Civilă din România a certificatelor sau extraselor de stare civilă eliberate de autoritățile străine, în condițiile Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă”.

Întrucât în prezent art. 11 din *Legea cetățeniei române nr. 21/1991, republicată* reglementează redobândirea cetățeniei române de către *”persoanele care au dobândit cetățenia română prin naștere sau prin adopție și care au pierdut-o din motive neimputabile lor sau această cetățenie le-a fost ridicată fără voia lor”*, precum și de către *”descendenții acestora până la gradul III, la cerere”*, adică exact de către categoriile de persoane vizate de către inițiator, modificarea are drept efect eliminarea din lege a instituției redobândirii cetățeniei române în condițiile actuale ale art. 11 din legea amintită.

În Expunerea de motive se arată că locuitorii din teritoriile României ocupate de fosta U.R.S.S. (stat care nu mai există) în urma pactului Ribbentrop-Molotov și care au dobândit cetățenia română prin naștere, potrivit legilor în vigoare până la data de 23 august 1944, precum și descendenții lor, nu au pierdut niciodată cetățenia română, inițiatorul făcând trimitere, în acest sens, la o serie de texte de lege adoptate după Marea Unire din anul 1918, precum și după cel de-al doilea război mondial, la articole din Constituția României, precum și la dispoziții din *Legea nr. 21/1991, republicată*¹, texte de lege din care rezultă, conform inițiatorului, că persoana care a dobândit cetățenia română prin naștere și care nu a pierdut-o prin renunțare sau în temeiul altor cazuri prevăzute de lege rămâne cetățean român, chiar dacă a domiciliat sau nu în țară ori a dobândit și cetățenia altui stat.

2. Conform art. 5 din Constituția României *”cetățenia română se dobândește, se păstrează sau se pierde în condițiile prevăzute de legea organică”*. Prin *Legea cetățeniei române nr. 21/1991, republicată*, sunt reglementate condițiile pentru acordarea, redobândirea, retragerea și renunțarea la cetățenia română, precum și procedura soluționării acestor cereri.

Art. 11 din *Legea nr. 21/1991, republicată*, prevede următoarele:

”(1) Persoanele care au dobândit cetățenia română prin naștere sau prin adopție și care au pierdut-o din motive neimputabile lor sau această cetățenie le-a fost ridicată fără voia lor, precum și descendenții acestora până la gradul III, la cerere, pot redobândi sau li se poate acorda cetățenia română, cu posibilitatea păstrării cetățeniei străine și stabilirea domiciliului în țară sau cu menținerea

---

¹ Spre exemplu, dispozițiile tranzitorii ale art. 33 din această lege, care stabilesc: *”Sunt și rămân cetățeni români persoanele care au dobândit și au păstrat această cetățenie potrivit legislației anterioare”*.

acestui în străinătate, dacă îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. b), c) și e).

(2) Dispozițiile art. 10 alin. (2) și (3) se aplică în mod corespunzător.”

În scopul înlăturării unor consecințe nefaste ale istoriei, art. 11 din *Legea nr. 21/1991, republicată*, oferă posibilitatea redobândirii cetățeniei române de către toate persoanele care se găsesc în ipoteza menționată mai sus, cu parcurgerea unei proceduri administrative.

Totodată, nu se poate omite că art. 11 din legea actuală privește persoane care au avut și au pierdut cetățenia română ori căroră cetățenia română le-a fost ridicată fără voia lor. Chiar dacă această pierdere s-a produs din motive neimputabile acestor persoane ori prin modalități abuzive sau fără voia lor, acest fapt nu modifică din punct de vedere juridic situația existentă, anume faptul că această cetățenie a fost pierdută.

De altfel, încă de la adoptarea *Legii nr. 21/1991*, această realitate istorico-juridică – și anume pierderea/ridicarea fără voie a cetățeniei române în cazul cetățenilor români, locuitori ai regiunilor pierdute de România în favoarea U.R.S.S. prin *Tratatul de Pace de la Paris din anul 1947* – a stat la baza prevederilor din lege care reglementau posibilitatea redobândirii cetățeniei române de către persoanele care au dobândit cetățenia română prin naștere sau prin adopție și care au pierdut-o din motive neimputabile lor sau căroră această cetățenie le-a fost ridicată fără voia lor, precum și de către descendenții acestora. În acest sens, art. 37 din *Legea cetățeniei române nr. 21/1991*, în forma inițială, statua:

”ART. 37

(1) Foștii cetățeni români care, înainte de data de 22 decembrie 1989, au pierdut cetățenia română din diferite motive, o pot redobândi la cerere, în baza unei declarații autentificate, în străinătate, la misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale României, iar în țară, la Notariatul de Stat al municipiului București, chiar dacă au altă cetățenie și nu-și stabilesc domiciliul în România.

(2) Beneficiază de dispozițiile alin. (1) și cei căroră li s-a ridicat cetățenia română fără voia lor sau din alte motive neimputabile lor, precum și descendenții acestora.”

Așadar, întreaga fundamentare a inițiativei legislative este eronată.

Deși în Expunerea de motive se încearcă a se demonstra că persoanele vizate prin propunerea legislativă nu au pierdut niciodată cetățenia română, analiza inițiatorului omite o serie de acte cu relevanță juridică și consecințele produse de acestea, spre exemplu, convențiile încheiate între fosta U.R.S.S. și România (1957, 1978), convenții care reglementau problema cetățeniei persoanelor cu dublă cetățenie.²

---

² Astfel, conform Convenției din 28 iunie 1978 între Guvernul Republicii Socialiste România și Guvernul Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste privind soluționarea și prevenirea cazurilor de dublă cetățenie: Art. 1

3. Inițiativa legislativă proclamă păstrarea cetățeniei române de către locuitorii din teritoriile României ocupate de fosta U.R.S.S. care au dobândit cetățenia română prin naștere, potrivit legilor în vigoare până la data de 23 august 1944, precum și de către descendenții lor până la gradul III; or, în opinia noastră, s-ar putea vorbi, mai degrabă, de o recunoaștere *ope legis* a cetățeniei române în favoarea acestor persoane. Dincolo de termenii utilizați de inițiator în cuprinsul propunerii legislative, se poate observa că, raportat la argumentele din expunerea de motive, propunerea legislativă ca atare este inutilă, întrucât, dacă aceste persoane nu au pierdut niciodată cetățenia română, fiind într-o poziție similară oricărui alt cetățean român, cum arată inițiatorul, nu se mai justifică un text de lege anume consacrat situației particulare a acestora.

În realitate, însă, din analiza textului propus de autor, precum și a Expunerii de motive, rezultă că propunerea legislativă are în vedere o recunoaștere *ope legis* a cetățeniei române, pentru persoanele care au dobândit-o prin naștere până la data de 23 august 1944, precum și pentru descendenții lor până la gradul III, cu posibilitatea acestora de a-și transcrie ori înscrie actele de stare civilă în registrele de stare civilă românești.

Or, beneficiul acordării cetățeniei române trebuie să se realizeze numai cu:

- respectarea ordinii publice, având în vedere importanța raporturilor juridice care se stabilesc între solicitant și statul român. În cazul redobândirii cetățeniei române, legiuitorul a menținut condiția unui comportament de loialitate față de statul român, de a nu întreprinde sau sprijini acțiuni împotriva ordinii de drept sau a securității naționale;

- aprecierea riguroasă a eventualelor implicații asupra relațiilor de politică externă ale României, plecând de la împrejurarea că propunerea legislativă are ca efect acordarea *ope legis* a cetățeniei române (implicit a cetățeniei europene) unui număr nedeterminat de persoane, cetățeni ai unor state vecine.

4. Recunoașterea în bloc a cetățeniei române, *ope legis*, pentru persoanele care au pierdut cetățenia din motive neimputabile lor, precum și pentru

---

1. Persoanele majore care au domiciliul pe teritoriul uneia dintre părțile contractante și care, potrivit legislației fiecărei părți contractante, sunt considerate, la data intrării în vigoare a prezentei convenții, cetățeni ai lor, pot opta, printr-o declarație, pentru cetățenia uneia dintre părțile contractante, în condițiile prevăzute de prezenta convenție.

2. Declarațiile de opțiune prevăzute la pct. 1 se depun în termen de 1 an de la data intrării în vigoare a prezentei convenții.

3. Sunt considerate majore, în sensul prezentei convenții, persoanele care la data depunerii cererii au împlinit vârsta de 18 ani.

Art. 2

Cetățenii unei părți contractante care, până la data intrării în vigoare a prezentei convenții, au dobândit, la cerere, cetățenia celeilalte părți contractante, fără a pierde cetățenia anterioară, păstrează numai cetățenia părții contractante pe care au dobândit-o.

Art. 6

1. Persoanele majore care nu depun declarațiile de opțiune în termenul prevăzut la art. 1 păstrează numai cetățenia părții contractante pe teritoriul căreia au domiciliul.

descendenții acestora până la gradul III, determină situații dezavantajoase pentru anumite categorii de persoane.

Mai mult, beneficiul cetățeniei române nici măcar nu este condiționat de o cerere a persoanei îndreptățite, aceasta realizându-se automat, prin efectul legii, situație neîntâlnită în practică, întrucât acordarea cetățeniei ulterior nașterii trebuie să aibă loc cu acordul de voință al individului.

Menționăm în acest sens că reglementarea contravine caracterului esențialmente individual al cetățeniei.

De exemplu, cetățenii străini, descendenți ai foștilor cetățeni români, care nu sunt născuți pe teritoriul României și care nu au formulat cerere de redobândire a cetățenie ar dobândi cetățenia română acordată *ope legis*, în condițiile în care, în conformitate cu legislația anumitor state, cum ar fi de exemplu Ucraina, dobândirea cetățeniei altui stat conduce la pierderea cetățeniei statului respectiv și la decăderea din funcțiile publice.

Consecința practică a adoptării actului normativ ar fi acordarea, prin efect al legii, în mod colectiv, a cetățeniei române, unui număr foarte mare de persoane, cetățeni ai Ucrainei și Republicii Moldova, ceea ce ridică o serie de probleme de ordin juridic și politic.

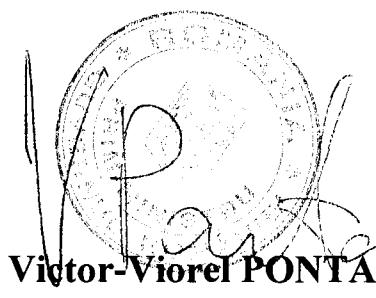
Din punct de vedere juridic, efectul ar fi extinderea cetățeniei române, în masă, ceea ce este incompatibil cu standardele europene în materie și ar atrage numeroase critici. De altfel, România însăși critică politica acordării în masă a cetățeniei unui stat, în special în situațiile în care o astfel de politică este conexasă criteriului etnic.

Din punct de vedere politic, modificarea legislației în sensul propus prin inițiativa legislativă ar conduce la dificultăți în relațiile cu statele ai căror cetățeni sunt în prezent persoanele vizate de propunere, respectiv Republica Moldova și Ucraina. De asemenea, sunt de anticipat reacții critice din partea instituțiilor Uniunii Europene, dar și al unor state membre UE, ținând cont de impactul pe care modificările propuse l-ar avea asupra politicilor Uniunii în materie de justiție și afaceri interne.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Cu stimă,

Victor-Viorel PONTA

Domnului senator Călin-Constantin-Anton Popescu-Tăriceanu
Președintele Senatului